

**STUDY ON MANAGEMENT SYSTEM OF COMMUNAL  
ENTERPRISE : A CASE STUDY OF UBONRATCHATHANI  
PROVINCE, THAILAND**

**KANNAPON PHAKDEESETTAKUN**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT  
OF THE REQUIREMENTS FOR  
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE  
(ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY  
AND RURAL DEVELOPMENT)  
FACULTY OF GRADUATE STUDIES  
MAHIDOL UNIVERSITY  
2007**

**COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

การศึกษาระบบการบริหารจัดการองค์กรวิสาหกิจชุมชน : กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย  
(STUDY ON MANAGEMENT SYSTEM OF COMMUNAL ENTERPRISE : A CASE STUDY OF  
UBONRATCAHATHANI PROVINCE, THAILAND)

กัณณพนต์ ภักดีเศรษฐกุล 4837467 ENRD/M

วท.ม. (การวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชุมชนและชนบท)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : สมพงษ์ รัชไชย, D.Tech.Ed., สยาม อรุณศรีมรกต, M.Sc.,  
นงนภัส เทียงกมล, Ed.D.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการบริหารจัดการองค์กรวิสาหกิจชุมชน โดยมีวิธีการ  
ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ได้แก่ การวิจัยเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลปฐม  
ภูมิ คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ศึกษา และแบบสอบถามสำหรับผู้  
ซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนในจังหวัดอุบลราชธานี ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ตำบลนิคมสร้างตนเองลำ  
โดมน้อยและพื้นที่ปริมณฑล จังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย โดยดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนพฤศจิกายน  
พ.ศ.2549 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ.2550

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้ง 7 กลุ่ม คือ กลุ่มปลาสามบ้านแหลม  
สวรรค์, กลุ่มหน่อไม้ปั่นบ้านตามุย, กลุ่มไม้ตีพริกบ้านคำเจริญสุข, กลุ่มไม้กวาดดอกแฉะบ้านห้วยเหวอ, กลุ่ม  
ผ้าห่มไหมพรมบ้านค่าน้ำแซบ, กลุ่มไม้กวาดดอกหญ้าหางเสือบ้านชะชอม และกลุ่มจักสานกระติ๊บบ้านท่าตั้ง  
มีการดำเนินการของกลุ่มไม่เข้าเกณฑ์ตามหลักการขององค์กรวิสาหกิจชุมชน เนื่องจากการศึกษาผลตอบแทน  
ที่ได้จากการดำเนินการเมื่อคิดเป็นตัวเลขทางบัญชีแล้วส่วนใหญ่ขาดทุน แต่กลุ่มยังดำเนินการอยู่ได้จาก  
คำตอบแทนทางอ้อมตามวิธีการดำรงชีวิตของท้องถิ่น ซึ่งปัญหา 4 ด้าน ในการดำเนินการเป็นวิสาหกิจชุมชน  
ได้แก่ ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล ปัญหาด้านความรู้ในการผลิต ปัญหาด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ ใน  
การประกอบอาชีพ และสุดท้าย ปัญหาการขาดความรู้ในการบริหารจัดการดำเนินงานเป็นวิสาหกิจชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ ควรให้ความรู้ด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มทางการผลิต  
ควรให้ความรู้ด้านการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เหมาะสม และควรให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กร  
วิสาหกิจชุมชน และความรู้ด้านการตลาด ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยถึงศักยภาพ  
ของทรัพยากรท้องถิ่น ที่จะนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปของผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ให้สอดคล้อง  
กับตัวบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของแหล่งกำเนิดผลิตภัณฑ์เพื่อรองรับเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

**STUDY ON MANAGEMENT SYSTEM OF COMMUNAL ENTERPRISE : A  
CASE STUDY OF UBONRATCAHATHANI PROVINCE, THAILAND**

**KANNAPON PHAKDEESETTAKUN 4837467 ENRD/M**

**M.Sc. (ENVIRONMENTAL PLANNING FOR COMMUNITY AND RURAL  
DEVELOPMENT)**

**THESIS ADVISORS: SOMPONG THONGCHAI, D.Tech.Ed., SAYAM  
AROONSRIMORAKO, M.Sc., NONGNAPUS THEANGKAMON, Ed.D.**

**ABSTRACT**

The objective of this study was to study the management of community enterprises. The procedure consisted of 2 steps; document analysis and observation. The tool for collecting primary data was interviews of community enterprises in the study area and questionnaires of community product consumers in Ubonratchathani province. The study boundaries were Nikom Lamdomnoi sub district and vicinity area, Ubonratchathani, Thailand. The period of study was November 2006- April 2007.

The results showed the 7 communal product groups were pickled fish product of Ban Laem Sawan group, can bamboo shoot product of Ban Ta Mui group, pestle product of Ban Kum Charoen Suk group, Dok Kham bloom product of Ban Hui Wer group, Yarn product of Ban Kum Nam Saeb group, grass blossom bloom product of Ban Sa Som group and bamboo rice container product of Ban Ta Long group. The procedure of communal product groups did not follow communal enterprise principles because most compensation accounts were at a loss; however, they still continued a business by earning rewards by themselves. The procedure has 4 problems to running an enterprise: human resources, production knowledge, facilities and management problems.

The recommendations are promoted value added production and introduce appropriate facilities and marketing. In addition, further research should study the potential of the community to use appropriate facilities and manage the enterprise as an effective One Tambon One Product according to product, origin and uniqueness of the community products.

**KEY WORDS: MANAGEMENT SYSTEM / COMMUNAL ENTERPRISE  
COMMUNAL PRODUCTS**

173 pp